

Viite: Sosiaali- ja terveysministeriön lausuntopyyntö, hankenumero STM037:00/2017

LAUSUNTO ASETUSLUONNOKSESTA ERIKOISSAIRAANHOIDON TYÖNJAOSTA JA ERÄIDEN TEHTÄVIEN KESKITTÄMISESTÄ

Sosiaali- ja terveysministeriö on lähettänyt lausuntokierrokselle luonnoksen valtioneuvoston asetukseksi erikoissairaanhoidon työnjaosta ja eräiden tehtävien keskittämisestä (STM:n lausuntopyyntö 5.5.2017). Lausunnot pyydetään lähettämään 16.6.2017 mennessä.

Asetuksella on tarkoitus säätää erikoissairaanhoidon valtakunnallisesta ja alueellisesta työnjaosta ja keskitettävistä tutkimuksista, toimenpiteistä ja hoidosta sekä tarvittaessa hoitoa antavista yksiköistä sekä keskitettävien tutkimusten, toimenpiteiden ja hoitojen määrällisistä ja muista edellytyksistä, joiden tulee täytyä keskittämistä toteutettaessa. Toteutuessaan asetus tulee voimaan 1.1.2018.

Etelä-Savon maakuntaliitto toteaa lausuntonaan seuraavaa:

Tarkasteltaessa asetusluonnoksen yksityiskohtaista listausta erikoissairaanhoidon tehtävien keskittämisestä ja hajauttamisesta, tulee ottaa huomioon sairaaloiden tarkoituksenmukainen työnjako ja siinä erityisesti päivystysaikainen toiminta ja operatiivisten päivystyspalvelujen saatavuus, kustannusten nousun hillintä sekä potilasturvallisuus. Ei ole tarkoituksenmukaista optimoida yksittäisen potilasryhmän hoitoa ilman palvelukokonaisuuden kokonaisarviointia saatavuuden, saavutettavuuden, potilasturvallisuuden ja taloudellisuuden näkökulmasta.

Jos päivystävien sairaaloiden toimintaedellytyksiä huononnetaan, se tulee aiheuttamaan erikoislääkäreiden ja hoitajien rekrytoinnissa lisäongelmia. Asetusluonnoksessa esitetyllä tavalla toimintojen keskittäminen johtaa erityisesti kirurgian vähenemiseen keskussairaaloissa. Nykyisellään Etelä-Savossa erityisosajat hoitavat alueensa potilaat tehokkaasti, turvaavat 24/7 päivystyksen ja kehittävät potilaiden hoitoa alueellaan. Liiallisen keskittämisen myötä erikoisalojen toiminta tulee vaikeutumaan.

Yliopistosairaaloiden kustannus- ja tuottavuuskehitys ei ole kaikilta osin ollut keskussairaaloiden tasolla. Toimintojen ylimittainen keskittäminen ei johda tavoiteltuun kustannusten parempaan hallintaan vaan päinvastoin kustannusten kasvuun.

Muihin erityisvastuualueisiin nähden Itä-Suomi ja Keski-Suomi ovat poikkeavia. Välimatkat ovat pitkiä mm. järvien suuren määrän vuoksi ja sillä on iso merkitys päivystyspalveluiden järjestämisessä ja ensihoidon toteutuksessa. Etelä-Savon osalta merkittävää on, että maakunnassa on noin 70 000 vapaa-ajanasuntoa ja että se lisää huomattavasti erityisesti kesäaikana väestön määrää ja siten myös terveyspalvelujen tarpeita.

Edellä kuvattujen erityispiireiden vuoksi on tärkeää huomata, että erityisesti Etelä-Savossa tässä asetuksessa keskittämiseen liittyvät asiat heijastuvat voimakkaasti koko alueen palvelutoimintaan. Tämän vuoksi keskitettävät hoidot asetuksen ehdottamalla yksityiskohtaisuudella ja tarkkuudella eivät ole tarkoituksenmukaisia. Asetukseen tulee erikseen kirjata, että eri erityisvastuu-/yhteistoiminta-alueiden osalta tarkoituksenmukainen työnjako ja toimintojen keskittäminen toteutetaan viime kädessä yhteistoiminta-alueen erityisseikat huomioiden.

Asetusluonnoksen 8 §:n kirjauksen mukaan erityisvastuualueen sairaanhoitopiirit laativat yhdessä asetuksen seurantaan liittyen kaksi kertaa vuodessa kuvaukset työnjaosta ja alueellisesti keskitettävistä tutkimuksista, toimenpiteistä ja hoidoista sekä ylläpitävät ja päivittävät niitä sekä laativat selvityksen Sosiaali- ja terveysministeriölle.

Etelä-Savon maakunnassa on meneillään suunnittelutyö, jonka myötä maakunnan sosiaali- ja terveyspalvelut tullaan yhdistämään ja muodostamaan yksi ja yhteinen maakunnallinen organisaatio. Erikoissairaanhoidon palvelujen väestöpohja tulee kasvamaan lähes 150 000:een ja siten yhdistettävässä erikoissairaanhoidossa leikkaustoimintojen ja muiden erikoissairaanhoidollisten palvelujen tarpeet ja hoitotoimintojen volyymit kasvavat riittävälle tasolle.

Asetuksen voimaantulo tulisi olla yhtenevä sote- ja maakuntauudistuksen kanssa. Perusteluna on uudistuksen yhdenmukainen ja samanaikainen eteneminen sekä maakunnallisten liikelaitosten perustaminen lakiesityksen mukaan.

Anita Hahl-Weckström
vt. hallinto- ja kehittämisjohtaja